

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Bílov, okres Nový Jičín

Bílov 5, 743 01 Bílovec 1

Identifikátor školy: 600 138 313

Zřizovatel: Obec Bílov, Bílov 5, 743 01 Bílovec 1

Školský úřad Nový Jičín, Štefánikova 9, 741 01 Nový Jičín

Termín konání inspekce: 19. – 20. říjen 2000

Čj.	144 267/00-11128
Signatura	on4zu113

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

V letošním školním roce organizuje Základní škola v Bílově výuku pro 18 žáků 1. – 3. ročníku (1. ročník 6 žáků, 2. ročník 8 žáků a 3. ročník 4 žáci) v jediné společné třídě. Spádovou školou, ve které žáci pokračují v plnění povinné školní docházky, je ZŠ Bílovec, Komenského 3 okres Nový Jičín. Součástí školy jsou mateřská škola s kapacitou 18 dětí, která je umístěna na elokovaném pracovišti v Bílově č. 99, a školní jídelna při MŠ – výdejna zabezpečující stravování. Z hlediska právní formy je škola zálohovou organizací. Škole je k dispozici areál zahrady při MŠ, tělocvična, dvě učebny a odpovídající sociální zázemí.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Vybrané předměty

Hospitace se uskutečnily ve všech předmětech vyučovaných dle denního rozvrhu hodin. Kontrola učebních plánů prokázala dodržení týdenní hodinové dotace vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16847/96-2 pro jednotlivé ročníky. Učivo předepsané osnovami je rozpracováno do tematických plánů, kterým chybí průběžné vyhodnocování jednotlivých témat a časový prostor pro opakování a shrnutí učiva. Nepovinným předmětem doplňujícím učební plán je – řečová výchova, která s ohledem na místní specifika pomáhá dětem v rozvoji komunikačních dovedností. V současné době není ve škole zdravotně handicapovaný žák se specifickými poruchami učení. Dlouhodobá příprava učitele dosud byla zaměřena na žáky s vývojovými poruchami učení a vadami řeči. V bezprostřední přípravě se projevila zatím malá orientace v současných výukových trendech.

Ve škole vyučují dva kvalifikovaní pedagogové, z toho na částečný úvazek (6 hodin týdně a to prvouku, praktické činnosti, hudební a výtvarnou výchovu) učí starobní důchodce. Prostorové podmínky školy jsou pro stávající počet žáků optimální a splňují základní psychohygienické zásady. Kmenová učebna je zařízena opotřebovaným žákovským nábytkem, v její zadní části mají žáci k dispozici koberec a stavebnici Lego, obojí vybavení slouží k relaxaci žáků o přestávkách. Celkově je prostředí málo podnětné, schází materiály s informativním obsahem a aktualizující učivo, ale i výtvarné práce žáků. Učebnice jsou aktualizovány, výběr nakladatelství je dle informací ředitele koordinován se spádovou školou. Učební pomůcky, studijní a další didaktické materiály jsou převážně zastaralé, pro nedostatek finančních prostředků nejsou modernizovány a doplňovány. Škola je vybavena potřebnou didaktickou technikou (meotar, televizor, videoprojektor) a jedním počítačem staršího typu. Absenci vlastního kopírovacího přístroje nahrazuje možnost běžně pracovat s přístrojem zřizovatele (obecní úřad je v budově školy). V hospitovaných hodinách nebyla práce s didaktickou technikou vřazena, připravené pracovní listy uplatnil vyučující v 1. ročníku k procvičování grafomotoriky.

Organizace výuky je žákům známá, pravidla jsou jimi respektována, pokyny vyučujícího byly srozumitelné a přiměřené jejich věku. Forma sdělení cíle hodiny měla pouze informující charakter směrem k následujícím činnostem. Všechny navštívené hodiny byly připraveny pouze vzhledem k obsahu učiva, výrazné nedostatky se projevovaly ve stavbě vyučovací jednotky, příprava učitele nebyla zaměřena na činnost žáků. V souhrnu převládaly standardní metody, hlavní formou byl rozhovor učitele se žáky a samostatná práce žáků (úkoly z učebnice či cvičebnice). Používané klasické učební pomůcky (vystřížená písmena, slabiky,

kuličková počítadla) sloužily k podpoře názornosti probíraného učiva, neměly dostatečný rozvíjející účinek k dalšímu poznávání. Minimálně byla využívána tabule a to jak k přípravě učitele na vyučování, tak k individuální práci žáků. Výběrem jednotlivých úkolů (množstvím a obtížností) nebyly zohledňovány individuální potřeby a možnosti žáků. Pozitivem byla průběžná kontrola samostatné práce a vyhodnocování zadaných úkolů, vyučující však pracoval převážně s žáky nižších ročníků. Vřazování relaxačních činností bylo vzhledem ke stavbě rozvrhu hodin a neuropsychickým možnostem dětí této věkové kategorie nedostatečné.

Motivačně hodiny nevynikaly. Sledována byla pozitivní motivace pochvalou a hodnocením dílčích úspěchů slabých žáků. Doceněn nebyl význam vstupní a průběžné motivace formou aktivizujících výzev a úkolů, využitím zkušeností žáků. Individuální přístup se omezoval na pomoc jednotlivým žákům při samostatné práci a hodnocení činností při pohybu učitele po učebně. V závěrečných jednotlivých hodin chybělo celkové shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků. Průběžné hodnocení a klasifikaci úkolů žáků provádí vyučující do pracovních sešitů. Namátkovou kontrolou žákovských knížek a deníčků bylo zjištěno, že tyto informující prostředky neposkytují rodičům potřebný přehled o výsledcích učení.

Svou přirozenou autoritou, kultivovaným vystupováním a přátelským přístupem k dětem přispíval vyučující ke klidné pracovní atmosféře. Interakce byla negativně poznamenána volbou forem a metod, které při třech sloučených ročnících nevytvářely učiteli prostor pro diskusi se žáky. Komunikace se omezovala především ve směru učitel-žák, v opačném směru byla většinou vyžadována krátká konkrétní sdělení. V průběhu inspekce se neprojevovaly nežádoucí způsoby chování žáků.

Hodnocení kvality vzdělávání

Příprava a průběh výuky jsou negativně ovlivněny nedostatečným a zastaralým vybavením učebními pomůckami a podceněním nutnosti dlouhodobé přípravy na vyučování. Pojetí výuky nevytvářelo žákům dostatek příležitostí aktivně se podílet na vlastním vzdělávání a samostatně se projevovat. Málo podnětná motivace zapříčinila často ztrátu zájmu o učivo a zjevnou pasivitu žáků.

Plánování, příprava a materiální podmínky výuky jsou pouze vyhovující, organizace, formy, metody, motivace a hodnocení posouzeny jako průměrné, personální podmínky jako velmi dobré.

Celkově je kvalita výuky hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou zpracovány v celoročním plánu práce na školní rok 2000/2001 a vycházejí ze znalosti prostředí a možností školy. Stanovené priority se zaměřují na zlepšení kvality výuky, spolupráci s mateřskou a spádovou školou, rozvoj mimoškolní činnosti, dále na odbornou přípravu učitelů, zlepšování materiálních podmínek školy a její další propagaci v obci. Jednotlivé cíle již nejsou dále konkrétně rozpracovány (např. formou měsíčních plánů). Informace o potřebách rodičů a jejich podnětech jsou získávány dle sdělení ředitele zejména na třídních schůzkách. Stanovené cíle a záměry školy jsou vhodné a reálné.

Organizování

Pedagogický kolektiv tvoří ředitel, pedagog na částečný úvazek a učitelka MŠ, čímž jsou jasně dány kompetence a povinnosti. Povinná dokumentace školy je vedena na předepsaných tiskopisech s formálními nedostatky, které byly v průběhu inspekce odstraněny, pedagogické rady jsou svolávány v průběhu školního roku čtyřikrát. Důvěrné a osobní údaje o žácích a ostatních pracovnících školy jsou chráněny před zneužitím. Potřebné informace k provozu školy jsou předávány mezi pracovníky školy každodenním kontaktem. Organizace výuky respektuje § 9 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Dvacetiminutová přestávka je zařazena po první vyučovací hodině. Z důvodů organizačního zabezpečení plaveckého výcviku dětí (září – listopad 2000) a dojížděním druhého vyučujícího nerespektuje rozvrh hodin plně zásady psychohygieny.

Informace rodičům týkající se především organizace výuky a zabezpečení mimovyučovacími aktivit zprostředkovávají žákovské knížky, případně deníčky. Širší veřejnosti předává škola informace zveřejněním ve vývěsní skříňce obecního úřadu a články v Obecním zpravodaji. Škola se dále prezentuje tradičními vystoupeními např. ke Dni matek, Vánoční besídkou apod. Podobnými společensko-kulturními aktivitami dosáhla v obci významného postavení.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 je zpracována v souladu s § 17 e odst. 2, 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Zpráva podává stručné, ale přehledné základní údaje o své činnosti a má vypovídací hodnotu. Schází zápis o projednání v pedagogické radě a část, v níž provádí škola sebehodnocení. Zveřejněním osobních údajů ve výroční zprávě byl porušen § 5 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. V průběhu inspekce byl doložen ředitelem školy písemný souhlas všech zaměstnanců školy se zveřejněním osobních údajů, který je přílohou výroční zprávy.

Vedení a motivování pracovníků

Styl řízení je demokratický se snahou při komunikaci dosáhnout dohody ve prospěch žáků a školy. Informace, náměty a vzájemné požadavky si předávají pedagogičtí pracovníci každodenně, což je vzhledem k velikosti školy obvyklé a postačující. Kritéria pro přiznávání nadtarifních složek platu nejsou zpracována písemnou formou. Dle sdělení ředitele školy jsou výše osobních příplatků, mimořádných odměn a jejich zdůvodnění s jednotlivými pracovníky projednávána osobně. Plán dalšího vzdělávání je součástí celoročního plánu práce a má stanovené priority. Styl práce vyučujícího v hospitovaných hodinách prokázal nedostatečnou orientaci v inovativních metodách a formách práce, což dokládá omezenou účast na vzdělávacích akcích.

Kontrolní mechanismy

S ohledem na velikost školy byla zjišťována především úroveň a funkčnost kontroly směrem k mateřské škole. Kontrolní činnost je zaměřena na každodenní společné vyhodnocování potřeb provozu a zajištění organizačních záležitostí předškolního zařízení. Kontrola pedagogické činnosti učitelky probíhá formou hospitací ředitele školy dvakrát ročně. Činnosti obou zařízení nejsou zatím provázány formou společných vzdělávacích aktivit a projektů. Zpětné informace o úspěšnosti a prospěchu žáků po přechodu na spádovou školu jsou získávány při metodických setkáních učitelů obou škol a ze sdělení bývalých žáků školy.

Hodnocení kvality řízení

Plánované cíle jsou zpracovány velmi dobře, schází konkretizace jednotlivých úkolů. Není plně funkčně rozvinuta zpětná vazba, která dokáže pozitivně ovlivňovat výchovně-vzdělávací činnost školy.

Plánování, organizování, vedení, motivování a kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako průměrné.

Kvalita řízení školy je hodnocena souhrnně jako průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Mateřská škola

Mateřská škola (dále MŠ) pracuje v samostatné budově v bezprostřední blízkosti základní školy. Je zde zapsáno 17 dětí, z toho 2 děti k nepravidelné docházce podle zákona č. 242/1997 Sb., o státní sociální podpoře. Zjištěná průměrná docházka v jednotlivých dnech je cca 10 – 11 dětí.

Personálně je činnost MŠ zajištěna jednou kvalifikovanou učitelkou, která zde denně působí v rámci 100% pedagogického úvazku od 06:00 do 12:15 hodin. Další činnost MŠ do ukončení provozu zabezpečuje nekvalifikovaná učitelka v týdenním úvazku 39 %. Její pracovní a platové zařazení není dle předložené pracovní smlouvy v souladu s vykonávanou činností samostatného pedagogického pracovníka pro mateřské školy.

V budově MŠ jsou využívány všechny prostory, které jsou vzhledem k rozdílu mezi kapacitou MŠ a stávajícím počtem zapsaných dětí mimořádně velké. Poskytují dětem velkorosé hygienické zázemí a prostor pro volný pohyb. V osvětlení třídy není využívána celková kapacita osvětlovacích těles. Vnitřní vybavení je převážně amortizované, funkčně zastaralé a celkově je nelze hodnotit ani jako vyhovující z hlediska běžných potřeb pro pedagogickou práci v MŠ. Není zde (zejména po několikanásobném vyloupení MŠ) dostatek kvalitních pomůcek a hraček pro každodenní práci s dětmi, dlouhodobě není aktualizována knihovna dětské i odborné literatury. Podnětnost a estetické řešení vnitřního vybavení se nepřibližuje současným trendům v předškolní výchově.

Výchovně vzdělávací činnost je plánována v týdenních tematických celcích, jejichž základem jsou časově tematické plány pro mateřské školy (1987) zpracované podle Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy (vydané MŠ ČSR dne 23.12.1983 pod čj. 33 483/83-201). Obsah práce s dětmi je orientován na tradiční režim činností, rovnoměrně učitelka zařazuje všechny výchovné oblasti. Ze sledované pedagogické práce vyplynulo, že práce s dětmi je v MŠ systematická, organizační forma se převahou skupinových a individuálních činností přizpůsobuje nízkému počtu dětí. Sociální klima třídy je velmi příznivé, kontakt mezi učitelkou a dětmi je založen na přátelském vztahu a vzájemném porozumění. Přírozeným způsobem jsou v rámci kolektivu přijímány některé odlišnosti v chování a návycích, které vyplývají z rozdílného sociokulturního zázemí některých dětí.

Celkově je kvalita vzdělávání ve všech sledovaných oblastech (tj. plánování a příprava, podmínky, organizace, metody a formy pedagogické práce, motivace a hodnocení, interakce a komunikace) hodnocena průměrně, přestože velmi omezené podmínky ve vybavení zvyšují nepřiměřeně jeho náročnost. V uplatňovaných metodách práce je zřejmá odborná stagnace vyplývající z malé informovanosti učitelky o aktuálních trendech z oblastí předškolní výchovy. Jako mimořádně pozitivní je hodnocen kontakt MŠ se základní školou,

kterým jsou přirozeně rozvíjeny vztahy mezi dětmi a vztah k prostředí základní školy. Účinná je také profesní spolupráce mezi pedagogy, zejména v organizování společných akcí a tradičních společenských kontaktů s rodičovskou veřejností, které ovlivňují pozitivní posuzování školy v obci. Spolupráce ve vzdělávací oblasti je pouze okrajová a nahodilá.

- škola zajišťuje činnost dvou zájmových kroužků – sportovního a anglického jazyka.
- vysoký podíl žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol č.j. 24/27/98-17 s platností od 1.12.1998,
- třídní kniha, třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. – 3. ročníku navštěvujících školu ve školním roce 2000/2001,
- tematické plány učiva,
- řád školy a rozvrh hodin,
- plán práce pro školní rok 2000/2001,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000,
- roční plán mateřské školy (2000/2001), týdenní tematické plány tříd,
- vnitřní organizační řád školy,
- personální dokumentace,
- evidence dětí, přehled docházky dětí do MŠ,
- přehled výchovné práce,
- výsledky práce s dětmi (pracovní listy, výkresy, výrobky apod.).

ZÁVĚR

Pozitiva

- poskytování individuální pomoci žákům,
- pozitivní rozvoj sociálních vztahů ve skupině dětí, klidná, přátelská atmosféra vzájemných vztahů učitel – žák,
- výrazné mimovyučovací aktivity,
- přirozený způsob podpory osvojování dovedností a návyků zejména u dětí ze slabšího sociokulturního prostředí,
- vyrovnané sociální vztahy v kolektivu, pozitivní vývoj v kvalitě vazeb na vnější okolí.

Negativa

- nedostatečná dlouhodobá i bezprostřední příprava na vyučování,
- aplikované metody a formy práce prokazují malou orientaci v současných výukových trendech a jsou příčinou nízké efektivity vyučovacího procesu,
- výrazný nedostatek ve vybavení základní i mateřské školy učebními pomůckami a hračkami snižuje pedagogické možnosti v práci s dětmi,

- amortizace vnitřního vybavení, zejména dětského nábytku,
- dlouhodobá profesní izolace pedagogického sboru a nedostatek odborné literatury se projevuje ve stagnaci pedagogické tvořivosti a odborného růstu.

Doporučení

- projednat se zřizovatelem možnost obnovy učebních pomůcek a postupnou aktualizaci vybavení MŠ (pomůcky, hračky, literatura dětská i odborná) ve smyslu zvýšení podnětnosti práce s dětmi,
- seznámit se s aktivizujícími formami a metodami výuky a postupně je začlenit do stylu vedení vyučování tří sloučených ročníků,
- vytvořit podmínky pro profesní růst učitelů (sebevzdělávání, profesní kontakty, odborná literatura),
- novelizovat řád školy a doplnit o práva dítěte,
- navázat koncepční spolupráci s MŠ ve výchovně-vzdělávací oblasti; realizovat společné vzdělávací projekty.

Základní škola v Bílově naplňuje základní požadavky realizovaného vzdělávacího programu v oblasti plánování, hodinové dotace výuky a souladu obsahu učiva s učebními osnovami. V průběhu inspekce bylo zaznamenáno porušení obecné právní normy.

Výuka je zabezpečena učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Materiální podmínky nevytváří potřebné předpoklady pro výuku tří sloučených ročníků. Uplatňované vzdělávací postupy jsou pro žáky málo podnětné, rezervy se jeví v průběžné pozitivní motivaci.

Plán práce vymezuje základní úkoly, cíle a potřeby školy. Řízení je operativní, zaměřené převážně na organizační a provozní záležitosti, pedagogické vedení realizováno není. Vzájemná spolupráce s mateřskou školou má při organizování mimoškolních aktivit dobré výsledky a pozitivní ohlas v řadách občanské veřejnosti.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou čerpány účelně.

Na základě výše uvedených skutečností je škola celkově hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Dufková	V. Dufková
Členové týmu	Mgr. Jarmila Španihelová	J. Španihelová
	Mgr. Pavel Tisovský	P. Tisovský

V Novém Jičíně dne 6. listopadu 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. listopadu 2000

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Petr Škrabánek

P. Škrabánek

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci v Novém Jičíně, Štefánikova 9 do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Nový Jičín	2000-11-21	144 278/00-11128
Zřizovatel OÚ Bílov	2000-11-21	144 279/00-11128
Rada školy není zřízena	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány